

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้ง การให้ ความยินยอมในการทำแท้งของผู้เยาว์ของราชอาณาจักรไทย สหพันธรัฐแคนาดา รัฐควิเบก ราชอาณาจักร สเปน และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ผู้วิจัยสรุปและมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 บทสรุป

การทำแท้งทั่วโลกนั้นมีทั้งประเทศที่สามารถทำได้โดยมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันออกไป ในแต่ละรัฐแต่ละประเทศ แต่ก็ยังคงมีประเทศที่ห้ามไม่ให้ทำแท้งเลยไม่ว่ากรณีใดก็ตาม โดยการทำแท้งนั้นถ้าเป็นไปตามกฎหมายการทำแท้งของแต่ละประเทศ หญิงตั้งครรภ์ก็ต้องเป็นผู้ให้ความยินยอมแก่แพทย์ผู้ทำแท้งว่าตนประสงค์จะทำแท้ง ยกเว้นกรณีที่หญิงนั้นเป็นผู้เยาว์ที่จะต้องขอ ความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองก่อน ซึ่งเกณฑ์อายุก็จะแตกต่างกันออกไปใน แต่ละประเทศ

สำหรับราชอาณาจักรไทย โดยทั่วไปหญิงสามารถทำแท้งได้โดยไม่มีถือเป็นความผิดทาง อาญา หากอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 301 แต่หากเป็นกรณี อายุครรภ์ เกิน 12 สัปดาห์แต่ไม่เกิน 20 สัปดาห์จะทำแท้งได้หากเป็นกรณีที่หญิงยื่นยันที่จะยุติการ ตั้งครรภ์ ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและ ผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สุขประกาศ กำหนดโดยคำแนะนำของแพทย์สภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ แก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและผู้ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำแท้งให้ ตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 305 (5) แต่ทั้งนี้การทำแท้งจะต้องได้รับความยินยอมจากหญิงตั้งครรภ์ก่อนไม่ว่ากรณี ใด เว้นแต่เป็นกรณีที่หญิงมีสภาวะที่เกี่ยวกับความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจที่ไม่สามารถ ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบด้วยกฎหมายหรือผู้ปกครองดูแล ในกรณีที่ไม่มีผู้ที่จะให้ความยินยอมแทนหรือมีแต่

บุคคลดังกล่าวไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือมีผลประโยชน์ขัดกันกับหญิงผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอาจทำการยุติการตั้งครรภ์ให้หญิงได้หากเป็นไปได้เพื่อประโยชน์สูงสุดของหญิงนั้น ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามมาตรา 305 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2564 ข้อ 5 หากกรณีหญิงนั้นเป็นผู้เยาว์และมีอายุ 15 ปีขึ้นไป ผู้เยาว์นั้นมีสิทธิตัดสินใจทำแท้งได้เองโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองก่อน โดยการให้ความยินยอมนั้นสามารถทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือ โดยวาจาก็ได้ ส่วนหญิงอายุน้อยกว่า 15 ปีนั้นไม่มีสิทธิตัดสินใจทำแท้งได้ด้วยตนเอง ต้องขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองก่อน ตามกฎกระทรวง กำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2562 ข้อ 12 วรรคสอง

สหพันธรัฐแคนาดา ไม่มีการบัญญัติเรื่องการทำแท้งไว้ในกฎหมายอาญาเหมือนกับราชอาณาจักรไทย แต่มีระเบียบและกฎเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานที่ทำงานเรื่องบริการสุขภาพกำหนดกฎเกณฑ์ รัฐคิวเบก มีการแบ่งอายุครรภ์ในการทำแท้ง 2 กรณีคือการทำแท้งด้วยยา และการทำแท้งแบบหัตถการหรือการผ่าตัด การทำแท้งด้วยยานั้น สามารถทำได้ โดยการทำให้แท้งโดยการใช้ยานั้นทำได้จนอายุครรภ์ถึง 9 สัปดาห์ ส่วนการทำแท้งแบบหัตถการหรือการผ่าตัดนั้น ทำได้ตั้งแต่อายุครรภ์ 6 สัปดาห์จนถึง 25 สัปดาห์ โดยผู้เยาว์อายุมากกว่า 14 ปีสามารถทำแท้งเองได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง แต่หากอยู่ที่สถานพยาบาลเกิน 12 ชั่วโมงจะต้องมีการแจ้งผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองให้ทราบ สำหรับผู้เยาว์ที่มีอายุน้อยกว่า 14 ปีเมื่อขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมแล้วความเห็นไม่ตรงกัน จะมี CLSC ให้ความช่วยเหลือ ถ้ายังคงตกลงกันไม่ได้ก็ให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน

ราชอาณาจักรสเปนมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 (Organic law 2-2010) กำหนดให้หญิงสามารถทำแท้งได้หากอายุครรภ์ไม่เกิน 14 สัปดาห์ และไม่เกิน 22 สัปดาห์ในกรณีที่การตั้งครรภ์มีความเสี่ยงต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจของหญิง ทารกในครรภ์มีอาการผิดปกติอย่างรุนแรงและรักษาไม่หาย หรือหากทารกในครรภ์มีอาการผิดปกติเมื่อคลอดออกมาแล้วจะเป็นการยากต่อการใช้ชีวิต โดยแพทย์ต้องเป็นผู้ให้ความยินยอมด้วย กรณีหญิงเป็นผู้เยาว์อายุ 16 ปีขึ้นไปสามารถตัดสินใจทำแท้งได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้แทน โดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง แต่ต้องแจ้งการตัดสินใจดังกล่าวต่อผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง

สาธารณรัฐสิงคโปร์ ห้ามไม่ให้ทำแท้งหากอายุครรภ์เกิน 16 สัปดาห์ไม่ว่าหญิงจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และไม่มีการกำหนดอายุผู้เยาว์ที่ต้องขอความยินยอมจากผู้แทน โดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองในการทำแท้ง กล่าวคือ ผู้เยาว์สามารถทำแท้งได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้แทน

โดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง แต่ผู้เยาว์อายุ 14 – 16 ปีที่ต้องการจะทำแท้งควรได้รับคำปรึกษาจาก ศูนย์ให้คำปรึกษาคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพและได้รับอนุญาตจากศูนย์ดังกล่าวก่อนที่จะทำแท้ง ราชอาณาจักรไทยไม่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนสำหรับความขัดแย้งกันระหว่างการให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองกับความต้องการที่จะทำแท้งของผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีว่าจะต้องทำอะไร หรือกรณีที่ไม่มีบุคคลดังกล่าวให้ความยินยอม เพื่อให้ผู้เยาว์อาจจะ ได้มีโอกาสทำแท้งตามความต้องการของตนเองซึ่งเป็นสิทธิที่ตัวเองควรมี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถาน บริการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2562 ข้อ 12 วรรคสอง ในกรณีที่มีความขัดแย้งดังกล่าว และรวมถึงกรณีที่ไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเห็นได้ว่า ประเทศส่วนใหญ่ล้วนแต่ให้ผู้เยาว์นั้นขอความยินยอมจากผู้แทน โดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองในการทำแท้ง แต่เกณฑ์อายุการขอความยินยอมดังกล่าวนี้ต่างแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ อาจเป็นเพราะยังเด็ก การตัดสินใจอาจจะยังไม่ดีเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม การให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองนั้นควรเป็นการตัดสินใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เยาว์ที่ตั้งครรภ์เป็นที่ตั้งมากกว่าความเชื่อหรือแนวคิดชนบธรรมเนียม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ให้เคารพความเชื่อของผู้อื่นหรือแนวคิดชนบธรรมเนียมที่มีกันมาอย่างช้านาน แต่เพราะการตั้งครรภ์นั้นมีความเสี่ยงไม่ว่าจะเป็นการตั้งครรภ์ในวัยไหนก็ตาม ทั้งทางร่างกายที่ต้องรับ น้ำหนักของทารกในครรภ์ตลอดระยะเวลาที่ตั้งครรภ์ฮอร์โมนในร่างกายที่เปลี่ยนแปลงขณะตั้งครรภ์หรือหลังคลอด สภาพจิตใจของแม่ที่เป็นผู้เยาว์ที่หากปล่อยให้ผู้เยาว์ตั้งครรภ์อาจส่งผลเสีย ต่อผู้เยาว์มากกว่าหญิงวัยอื่นที่ตั้งครรภ์ ความพร้อมของแม่ที่เป็นผู้เยาว์ในการเลี้ยงดู แม้จะมีคนช่วยเหลือตั้งแต่เด็กที่คลอดออกมาควรได้รับการเลี้ยงดูจากคนเป็นพ่อเป็นแม่เป็นหลัก หากเด็กเกิดมาจาก พ่อแม่ที่ไม่พร้อมในการเลี้ยงดูเด็ก เด็กก็อาจจะมีปัญหาและอาจจะส่งผลถึงสังคมและประเทศชาติต่อไป

กรณีปัญหาเรื่องเกณฑ์อายุ 15 ปีเหมาะสมหรือไม่ที่สามารถตัดสินใจทำแท้งได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง เนื่องจากเกณฑ์อายุที่ กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการ ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2562 กำหนดให้ว่าอายุ 15 ปีขึ้นไปสามารถให้ความยินยอมในการทำแท้งได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือ

ผู้ปกครองเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ Age of Consent ที่ราชอาณาจักรได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 แล้ว

กรณีปัญหาเรื่องการให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองขัดกับความ ต้องการการทำแท้งของผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีนั้น ผู้วิจัยเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสี่ใน กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการ ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2562 ข้อ 12 เป็น “กรณีผู้รับบริการซึ่งเป็นวัยรุ่นอายุไม่ ถึงสิบห้าปีตัดสินใจรับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ตามข้อ 11 (6) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทน โดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง ในกรณีความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองขัดกับ การตัดสินใจรับบริการดังกล่าว หรือไม่มีบุคคลดังกล่าวให้ความยินยอม ให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน ” โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวผู้วิจัยได้ค้นแบบมาจากสหพันธรัฐแคนาดา รัฐควิเบก ที่ว่าผู้เยาว์ที่มีอายุ น้อยกว่า 14 ปีเมื่อขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมแล้วความเห็นไม่ตรงกัน จะมี CLSC ให้ ความช่วยเหลือ ถ้ายังตกลงกันไม่ได้ก็ให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน

นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรต้องให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการทำแท้งแก่ผู้เยาว์ไม่ว่าจะชาย หรือหญิง ตั้งแต่เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันเพื่อให้เกิดการท้องไม่พร้อม และการทำแท้ง ทั้งนี้ไม่ใช่เป็นการสนับสนุนให้มีเพศสัมพันธ์แต่เด็กและไปทำแท้งได้หากท้องขึ้นมา แต่เป็นการ สอนให้รู้จักการป้องกันตั้งแต่ที่ต้นเหตุคือการมีเพศสัมพันธ์ และป้องกันการท้องไม่พร้อมในวัยรุ่น อีกทั้งควรทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท้องไม่พร้อมที่เป็นหน่วยงานที่คอยให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการทำแท้งที่ถูกต้องปลอดภัยในกรณีที่ท้องไม่พร้อม เพื่อป้องกันการ ทำแท้งเถื่อนที่จะส่งผลต่อสุขภาพร่างกายของหญิงที่ตั้งครรภ์